

VLHORA-standpunt bij de rapporten¹ van de commissie Soete Rationalisatie en optimalisatie Landschap Hoger onderwijs

1. Voorafgaande opmerkingen en opbouw van de nota

De hogescholen achten de voorstellen in de rapporten Soete zowel naar rationalisatie als naar de vormgeving van het toekomstig hoger onderwijslandschap ingrijpend. Het betreft opnieuw een verregaande structurele hervorming in het hoger onderwijs.

Vanuit de eventuele impact van de voorstellen van de Commissie op het landschap hoger onderwijs achten de hogescholen het als evident en getuigend van een democratische ingesteldheid dat de rapporten Soete voorwerp worden van een ruim debat met alle stakeholders in het hoger onderwijs.

Voorliggende nota gaat niet in op verschillende particuliere opmerkingen en vragen die te stellen zijn bij vele passages en zinsneden in de rapporten, maar hanteert volgende structuur:

- Standpunt van de hogescholen aangaande de rationalisatienormen;
- Standpunt van de hogescholen aangaande de academisering en de financiering.
- Standpunt van de hogescholen bij de positionering van de academische hogeschoolloedingen;
- Standpunt van de hogescholen aangaande de academische kunstopleidingen.

2. Standpunt van de hogescholen aangaande de rationalisatienormen

De hogescholen hebben zichzelf de laatste jaren ingeschreven in een debat van rationalisatie en optimalisatie : de fusiebeweging in de jaren 90, saneringen van opleidingen bij de BAMA-hervorming, de afspraken met betrekking tot afstudeerrichtingen, het respecteren van een moratorium aangaande het aanvragen van nieuwe opleidingen,.... In dit licht vinden de hogescholen dan ook de normen die in de rapporten Soete aangaande rationalisatie en optimalisatie worden voorgesteld een vertrekbasis voor verder debat aangaande rationalisatie en optimalisatie.

Daarbij dient echter één belangrijke kanttekening geplaatst te worden. Het rapport voorziet een analoge normering voor alle bachelor- en masteropleidingen. Het operationaliseren van rationalisatie en optimalisatie in de bacheloropleidingen dient ook parallel en gelijktijdig te verlopen met het operationaliseren van rationalisatie en optimalisatie in de masteropleidingen.

3. Standpunt van de hogescholen aangaande de academisering en de financiering

In 2004 werd een keuze gemaakt. Daarbij werd geopteerd voor bacheloropleidingen met professionele gerichtheid, en bacheloropleidingen met academische gerichtheid. Er werd enkel geopteerd voor academische

---

¹ Met de rapporten wordt bedoeld : deel 1 en 2 van het vervolgrapport van de commissie Soete, gedateerd december 2008 en januari 2009.

masteropleidingen. In de schoot van de samenwerking tussen universiteiten en hogescholen, met name de associaties, werd de opdracht tot academisering van de academische opleidingen van hogescholen gesitueerd.

De hogescholen hebben inspanningen geleverd inzake academisering met beperkte middelen. Deze academisering moet verder gezet worden en daartoe zijn bijkomende middelen, ongeacht de positionering van de academische hogeschoolopleidingen, noodzakelijk. Eveneens ongeacht de positionering van deze opleidingen dienen deze middelen gekleurd te blijven.

Meermaals werd door de overheid erkend dat de financiering van de bacheloropleidingen met professionele gerichtheid ontoereikend is. Gelet op de prestaties en de maatschappelijke relevantie van deze opleidingen zowel richting arbeidsmarkt en werkveld als inzake democratisering dienen hier prioritair bijkomende middelen voorzien te worden, voor onderwijs maar eveneens voor praktijk gebaseerd onderzoek en kenniscirculatie.

Voorgaande elementen, met name de noodzaak tot verdere en bijkomende investeringen in academisering en verdere en bijkomende investeringen in de bacheloropleidingen met professionele gerichtheid zowel wat onderwijs als wat onderzoek betreft dienen gelijktijdig uitgevoerd te worden.

4. Standpunt van de hogescholen bij de positionering van de academische hogeschoolopleidingen

De hogescholen zien - aangaande de toekomstige positionering van de academische hogeschoolopleidingen - verschillende pistes mogelijk.

Sommige hogescholen zijn de mening toegedaan dat de integratie van deze opleidingen in de universiteiten in functie van versterking van de verwevenheid van onderwijs en onderzoek een goede zaak is.

Andere hogescholen zien geen toegevoegde waarde in het wijzigen van de huidige situatie van deze opleidingen en zijn voorstander om de opleidingen te houden waar ze zijn, met name in de hogescholen.

Bovendien zijn sommige hogescholen de mening toegedaan dat alle opleidingen, zowel opleidingen met een academische gerichtheid als opleidingen met een professionele gerichtheid dienen geïntegreerd te worden in de universiteit.

De hogescholen zijn het echter eens over de noodzaak tot bijkomende budgettaire en gekleurde investeringen in de academiserende hogeschoolopleidingen enerzijds en de bacheloropleidingen met professionele gerichtheid anderzijds.

5. Standpunt met betrekking tot de academiserende kunstenopleidingen

De nota Soete stelt voor de beslissing over de positionering van de academische kunstenopleidingen 5 jaar uit te stellen.

Sommige hogescholen pleiten, gelet op de geringe inhoudelijke verwantschap tussen studiegebieden binnen universiteiten met de studiegebieden van de kunsten van de hogescholen voor een behoud van de academische kunstenopleidingen in de hogescholen.

Andere hogescholen pleiten voor de integratie van de academische kunstenopleidingen in de universiteit.

6. Varia

Enkele elementen van commentaar :

- De VLHORA betreurt de onevenwichtige samenstelling van de commissie Soete. Niettegenstaande het ging om een lidmaatschap ten persoonlijke titel is het overwicht in de Commissie van leden vanuit een associatie en universitaire achtergrond niet vertrouwenswekkend naar het landschap aan hogescholen in Vlaanderen. Deze opmerking geldt voor de samenstelling van de commissie en voor de samenstelling van sommige werkgroepen.
- Het 2^e rapport Soete spreekt zich voorzichtig uit over bepaalde wijzigingen aan het financieringsdecreet. Dit wellicht met enige schroom omdat dit decreet slechts beperkte tijd in werking is. Het is echter voor de hogescholen duidelijk dat een eventuele beslissing tot integratie van de academische hogeschoolopleidingen gepaard zal moeten gaan met een grondige herziening en herschrijving van het Financieringsdecreet.
- De passages in het 2^e rapport Soete die handelen rond personeel worden door de hogescholen beschouwd als eerder oppervlakkig en onvoldoende uitgewerkt. De personeelsproblematiek verdient een meer grondige analyse.
